НАУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ СТУДЕНТІВ – ЗАПОРУКА ОТРИМАННЯ ЯКІСНОЇ ОСВІТИ

«Досягнення, перемога, але ще, що за своєю публічною перемогою, відкриває до безмежного удосконалення»
Дж. Сорос

Молодь – не тільки чудова прикраса нашого життя, а й логічне його продовження. Отже, допомогти студентам виявити талант – одна з найважливіших функцій освіти. Виключно освіта має стати сьогодні основою моделі суспільного розвитку, відтворення інтелектуального і духовного потенціалу народу, виходу вітчизняної науки і техніки на світовий рівень, інтеграції України у світовий культурний та економічний простір. З позицій сьогодення свідомі вдосконалення освіти сміливо можна вважати домінуючим напрямом у системі стратегічних пріоритетів нашої держави. Саме з метою докорінного реформування вищої школи Міністерство освіти і науки наказом від 13 липня 2007 року № 612 затвердило «План дій щодо забезпечення якості вищої освіти України та її інтеграції в європейське і світове освітнє співтовариство на період до 2010 року».

Світовий досвід свідчить, що якісна вища освіта обов'язкове повинна передбачати дослідницьку складову навчання. З огляду на це добре відомий принцип системності навчання потрібно розуміти не як структурне розширення обсягу програмного матеріалу, а як удосконалення структури програмних засад шляхом надання більшої ваги науково-дослідній діяльності студентів. В сучасному ринковому світі та жорсткому конкурентному середовищі, коли жодної альтернативи інноваційній моделі розвитку просто не існує, якнайшвидше відродження національної науки – це єдиний для нашої країни шлях вистояти у новій економічній системі, в нових ринкових умовах. Бо якщо економіка – це серце сучасної держави, то наука – її нервова система, «локомотив» розвитку. Тому будувати так звану «економіку знань», що базується на нових, самостійно отриманих знаннях, можливо лише обравши пізнавальну модель навчання, яка сьогодні вважається найбільш реалістичною та прийнятною з методологічної точки зору.

Навчально-пошукове пізнання дає можливість зробити студента якщо не розумнішим, то, у всякому разі, більш компетентним, а це в сучасному житті – вже достатньо. Дійсно, розвинена творча особистість повинна формуватись у процесі власної пізнавальної діяльності, під час якої формується аналітико-критичне, креативне мислення. Саме такі фахівці й потрібні у сучасних ринкових умовах для виконання принципу «випереджального оволодіння нововведеннями», тобто, випереджального перетворення результатів наукових досліджень у нововведення. Тільки таким чином можна створити засади конкурентоспроможності держави. Тобто, відповідно до запитів життя, студентів потрібно вчити не стільки знань, скільки мислення та методології отримання нових знань. Студент не покинем лишатися на рівні «споживаючого гуманоїда», бо таким чином майже неможливо сформувати Homo Variens («людину мислячу»).

Ось чому самостійна науково-дослідна діяльність студентів («пошукова самоосвіта») – не якась там марна справа, а дуже цінна творча складова сучасної вищої освіти. Її позитивним наслідком є: глибоке та свідоме осмислення дійсності; навички та досвід самостійної творчо-продуктивної діяльності; можливість йти в ногу з часом, безпомилково орієнтуючись у передових напрямах розвитку; запорука отримання дійсно високого освітнього рівня, який є важливою життєвою цінністю та пропуском у професійну сферу діяльності. Крім того, це – суттєві конкурентні переваги, які обов'язково «вибухнуть» вагомими здобутками на користь випускника вищого навчального закладу у майбутньому, а також – інтенсивний фактор зростання особистості, бо саме він зумовлює власний успіх в житті.

У великій сім'ї вітчизняних навчальних закладів Шосткинський інститут Сум ДУ не стоїть осторонь загальноокресленого руху до поліпшення якості освіти. Минулий навчальний рік відзначився ще однією визначальною подією: в жовтні 2006 року на кафедрі економічних і соціальних дисциплін стартував конкурс студентських науково-дослідних робіт «Наукові дослідження молоді: стан розвитку, реальні проекти, перспективи», який було оголошено за трьома науковими нагромадами (економічні та соціально-економічні науки, соціально-гуманітарні науки, науково-методичні проблеми освіти). Положенням про конкурс передбачалось достатньо широке коло його учасників – від учнів старших класів загальноосвітніх навчальних закладів міста, студентів коледжу до студентів інституту. Оргкомітет конкурсу, очолюваний завідувачем кафедри, кандидатом економічних наук В.Л. Акуленко, поставив за мету виявити та підтримати студентів, які успішно поєднують навчальну та наукову діяльність, інтенсифікувати та вдосконалити навчальний процес.

На конкурс було представлено 14 науково-дослідних робіт учнівсько-студентської молоді міста, наукова тематика яких відрізнялась широким діапазоном наукових уподобань авторів та їх наукових керівників – викладачів міських навчальних закладів. На першому етапі конкурсу передбачались рецензування та анонімна експертиза робіт за 10-ма різновагомими оцінюючими критеріями, а на другому – їх захист на науковому семінарі кафедри та експертна оцінка наукової доповіді за 4-ма критеріями. При проведенні конкурсу організаційний комітет, експертна, мандатна та апеляційна комісії керувались принципами: професійного підходу, застосування об'єктивних критеріїв оцінки та анонімного розгляду студентських науково-дослідних робіт, що подавались на конкурс. Під час оцінювання робіт члени фахової експертної комісії звертали увагу не лише на інноваційність, актуальність і професійну грамотність розробок, але й на практичність і комерційну значущість наукових проектів. За результатами проведення конкурсу комісія винесла підсумковий вердикт, який конвертувався для молодих науковців як у дипломи відповідних ступенів, так і у заохочувальні грамоти та цінні подарунки.

Члени оргкомітету вважають, що саме така організація та алгоритм здійснення основних етапів конкурсу є найбільш прийнятними для проведення студентських наукових заходів. Дійсно, розробка наукової теми в рамках самостійного пошукового дослідження за участю та під керівництвом досвідчених викладачів, а також подальший захист отриманих результатів та висловлення своєї точки зору в середовищі потенційних опонентів формує дослідницьку і ораторську майстерність, виховує критичне мислення, розвиває впевненість у собі. Отже, спираючись на узагальнені відгуки та подумки повертаючись в минулорічну робочу атмосферу, маємо констатувати – започаткований кафедрою конкурс став непоганим ініціативним кроком до поглиблення творчої співпраці учнів, студентів, вчителів та викладачів.

Які ж висновки, критичні зауваження, конструктивні пропозиції можна зробити за результатами проведення цього науковоспрямованого кафедрального заходу? Підсумки свідчать, що організаторам та учасникам конкурсу є чим пишатись, що аналізувати і, головне, над чим глибоко замислитись. Тобто критичний, неупереджений аналіз виявив наявність певних здобутків і неминучих недоліків, що стосуються як самої організації проведення конкурсу, так і рівня отриманих результатів. Візьмемо їх до уваги, осмислимо, конструктивно спрямуємо. Віримо, що наступні організаційні кроки призведуть до перевершення найоптимістичніших сподівань, а тому очікуємо значного пожвавлення наукової активності молодих дослідників.

УЗАГАЛЬНЕНІ ПІДСУМКИ ПРОВЕДЕННЯ КОНКУРСУ СТУДЕНТСЬКИХ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ РОБІТ

«Наукові дослідження молоді: стан розвитку, реальні проекти, перспективи»

❖ Студенти та учні продемонстрували справжню зацікавленість цією участі у конкурсі та високий рівень підготовки до самостійних досліджень.

❖ Теми науково-дослідних робіт були актуальними питаннями сьогодення.

❖ Критерії, за якими конкурсна комісія оцінювала науково-дослідні роботи та наукові доповіді, були досить об'єктивними, тому виявились поки що – аж занадто жорсткими як для науковців-початківців.

Рис. 2

❖ Найбільш проблематичними та навіть недосяжними виявились найцікавіші і дуже «дорослі» критерії №4, 5, 10, що характеризують ЯКІСНИЙ РІВЕНЬ РОБІТ – «використання наукових методів і методик дослідження та застосування точних методів», «наявність наукової інновації, науковий рівень та достовірність результатів», «оригінальність (рис. 2). Майже повної відповідності зазначеним критеріям (на рівні 70-80 відсотків) дали не лише 3 – 15% авторських робіт. І це – об'єктивна реальність, яка означає: краща результати ще попереду.

❖ Втім, приємно, що з такими суттєвими (хоч і менш вагомими) критеріями, як «формулюванням актуальності теми дослідження», «встановлення мети, постановка завдань дослідження», «оформлення робіт», «якість подання роботи», «якість електронної презентації» справилися майже всі автори конкурсних робіт. Це свідчить про певну зрілість дослідників, тобто вміння впевнено визначити сферу дослідницького пошуку (об'єкт і предмет дослідження), в цілому окреслити обсяг амбіційних наукових думок, а також належним чином оформити роботу і цілком коректно представити її на суд аудиторії та експертів.

Рис.1

ВИСНОВКИ

1. Як для початку, то достатньо непогано.

2. Наша молодь талановита, але її творчий потенціал ще далеко не розкритий. Саме в цьому ми, наставники та старші колеги, вбачаємо значну частку своїх недопрацьованих обов'язків і, головне, можливостей.

3. Мотиваційна база наукової діяльності молоді недостатня. Пізнавальний інтерес молодих дослідників потрібно стимулювати.

4. Найбільш вагомі наукові результати в майбутньому можна передбачити лише у творчій співпраці наполегливих, обдарованих, цілеспрямованих і, головне, небайдужих студентів та викладачів.

Павленко Ю.Є., доцент кафедри економічних і соціальних дисциплін, кандидат технічних наук.

УВАГА !!! УВАГА !!! УВАГА !!!

КАФЕДРА ЕКОНОМІЧНИХ І СОЦІАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН
Шосткинського інституту Сум ДУ оголошує

КОНКУРС СТУДЕНТСЬКИХ НАУКОВО – ДОСЛІДНИХ РОБІТ

«Наукові дослідження молоді: стан розвитку, реальні проекти, перспективи»

і запрошує до участі в ньому студентів інституту та коледжу, а також учнів навчальних закладів міста та району.

Заявки на участь у конкурсі приймаються до 29 грудня 2007 року. Всім, хто бажає взяти участь у конкурсі, необхідно звертатися на кафедру економічних і соціальних дисциплін ШІ Сум ДУ, ауд. 204 (III), т. 7 – 55 – 91.

Умови проведення конкурсу, а також вимоги до конкурсних матеріалів розміщені на інформаційному стенді кафедри (корпус III, 2-й поверх).

ШОСТКИНСЬКИЙ ІНСТИТУТ КАФЕДРА ЕСД СУМДУ

АБІТУРІЄНТУ-2008

ШОСТКИНСЬКИЙ ІНСТИТУТ
Сумського державного університету
оголошує набір слухачів на

ПІДГОТОВЧІ КУРСИ

для вступу на всі спеціальності.
Адреса інституту: Сумська обл., м. Шостка, вул.Інститутська, 1, к.75

Звертатися за телефоном:
2-02-73